

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Українська мова
(за професійним спрямуванням)»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	спеціальність 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Тип і назва освітньої програми	ОПП Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	кількість кредитів ЄКТС – 3, загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год, практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – екзамен
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Дедушно Алла, к. філол. н., доцент, доцент кафедри германської і української філології <i>контакти:</i> ауд. 459 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> dedukhno.alla@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/dedukhno-alla-volodymyrivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисциплін	Українська мова
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК10.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Програмні результати навчання	ПРН11. Вільно спілкуватися з професійних проблем державною та іноземною мовами усно і письмово, обговорювати результати професійної діяльності з фахівцями та нефхівцями, аргументувати свою позицію з дискусійних питань. ПРН14. Розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, уміння працювати в команді, брати на себе відповідальність.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

виробити навички мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови

Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності

Тема 4. Риторика і мистецтво презентації

Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем

Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування

Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проектування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, кейс-метод, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені в Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.

- щодо академічної доброчесності

Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо відвідування занять

Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету

https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_prononeformalnuosvitu.pdf

- щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті

https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proocinyuvannya2023.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Голоюх Л. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Луцьк, 2022. 192 с.
2. Дедухо А. В., Сизоненко Н. М. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувач вищої освіти аграрних закладів вищої освіти. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 242 с.
3. Климова К. Я. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник для здобувачів вищої освіти та викладачів-словесників. Житомир : Вид-во Поліського національного університету, 2020. 260 с.
4. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
5. Українська мова (за професійним спрямуванням) : посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Васишин та ін. Львів, 2020. 324 с.
6. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.

Допоміжні

1. Азарова Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах : підручник / Л. Є. Азарова, Л. А. Радомська. Вінниця : ВНТУ, 2022. 200 с.
2. Дедухо А. В. Лінгвофункціональний аспект мовленнєвих актів привітань. Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2024. Вип. 60. С. 316–324.

3. Дедушно А., Шаравара Т. Іntenційність як важливий складник професійного спілкування. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 листопада 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 32–35.

4. Дедушно Алла, Шаравара Тамара. Лінгвофункціональний аспект висловлювань-побажань. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 21 березня 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 25–28.

5. Мамич М. В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник. 3-тє вид., доповнене і перероблене. Одеса : Фенікс, 2023. 86 с.

6. Мокляк О. Запозичення як джерело формування сучасного молодіжного сленгу. *Сучасні проблеми дослідження української мови й методики її навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти* : матеріали Міжн. наук.-практ. конф., м. Полтава, 16–17 лютого 2023 р. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 104–107.

7. Сизоненко Н. М. Застосування кейс-технології для набуття практичних навичок з української мови за професійним спрямуванням. *Соціальногуманітарні проблеми XXI століття: актуальність, багатополлярність, перспективи розвитку: матеріали II наук.-практ. конф.*, м. Полтава, 27 листоп. 2023 р. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Полтава, 2023. С. 31–36.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <http://www.slovnyk.net>
2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: www.mova.info .
3. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
4. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	тест (за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи)	навчальні завдання	командна гра (за результатами виконання завдань самостійної роботи)	Екзамен	Разом
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови		-	-	-	-
Тема 2. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні		5		-	5
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	20	5		-	25
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	-	5		-	5
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	-	5		-	5
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	-	5		-	5
Тема 7. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-	5+	25	-	35
Екзамен				20	20
Разом	20	35	25	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Шкала та критерії оцінювання виконання навчальних завдань

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання навчальних завдань практичного характеру. 5 балів×7 завдань.	5 бали	Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	4 бали	практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички

		спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	3 бали	практичне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	1-2 бали	практичне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	0 балів	практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

**Шкала та критерії оцінювання виконання тесту
(за опрацьованими теоретичними питаннями самостійної роботи)**

16 – 20 балів – здобувач вищої освіти вправно володіє та застосовує знання державної мови; демонструє набуті теоретичні знання; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно;

10 – 15 балів – здобувач вищої освіти володіє та частково застосовує знання державної мови; частково демонструє набуті теоретичні знання; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно;

5 – 9 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно застосовує знання державної мови; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; демонструє фрагментарні теоретичні знання;

0 – 4 бали – здобувач вищої освіти не володіє та не застосовує знання державної мови; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не застосовує набуті теоретичні знання.

**Шкала та критерії оцінювання командної гри
(за результатами виконання завдань самостійної роботи)**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання завдань практичного характеру. 5 балів×5 завдань.	5 бали	практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	4 бали	практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички

		спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	3 бали	практичне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	1-2 бали	практичне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; виявляє недостатній рівень розуміння вимог до діяльності за спеціальністю, навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	0 балів	практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

16 – 20 балів – здобувач вищої освіти вправно володіє та застосовує знання державної мови; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно.

10 – 15 балів – здобувач вищої освіти володіє та застосовує знання державної мови, проте допускається помилки; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно.

5 – 9 балів – здобувач вищої освіти частково володіє та застосовує знання державної мови; частково уміє працювати самостійно; частково застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та інтерпретує отримані результати; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; уміє працювати самостійно.

0 – 4 бали – здобувач вищої освіти не володіє та не застосовує знання державної мови; не уміє працювати самостійно; не застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; не розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю; не уміє працювати самостійно.